Előhang

A *Magyar Hüperión* szellemi érdeklődésű és célú folyóirat, amennyiben a szellem kifejezést nem „nagy általánosságban" vagy csupán az értelmiségi „intellektualizmus" szintjein értjük. Megkülönböztető módon úgy is mondhatnánk, hogy spirituális beállítottságú periodika, ekkor azonban hozzá kell tenni, hogy semmi köze nincs a modern spirituális irányzatokhoz, mivel teljes mértékben kritikus azokkal. Tehát az eredeti értelemben vett „spirituális" és magyar megfelelője, a „szellemi" sem egészen megfelelő jelző; minden öndefiníció veszélyes, vagy éppen semmitmondó. Mégis, ha nyilvános szerepet vállalunk, mondani kell valamit magunkról, legalább olykor: ez a szokásos bölcsész-értelmiségi intellektualitástól eltérő szellemi-spirituális érdeklődés és szándék.

Ugyanekkor, lassan tíz éve, lapunk társadalmi funkciót, szerepet is vállal, tehát nem akar olyan folyóirat lenni, mint például a nagyszerű *Axis Polaris* volt, hanem szellemi irányulását érvényesíteni szeretné a magyar társadalomban, nem öncélúan, hanem annak érdekében. Ehhez jelenkori problémákkal, témákkal *is* foglalkoznunk kell: belépni a politika körébe, elvégezni különféle kortárs elemzéseket, analitikus diszciplináris vagy éppen művészi bemutatásokat, közölni értékesnek tartott gondolatokat.

Igazság szerint e két irányulás összeegyeztetése sokszor nem könnyű feladat. Mégis megpróbálunk eleget tenni neki, mivel végső soron nem két külön orientáció: az autentikus szellemiség – a kor és az ízlések intenzív problémái ellenére – több mindent áthathat, megtermékenyíthet, mindig színvonalat emel.

Péterváry Zsolt tanulmánya ezúttal annak az őrült korszaknak a lehetséges gazdasági következményeit vizsgálja, amelybe 2020-ban léptünk. Mivel a kapitalizmus jelentős mértékben marxista fogalom, és a szerző maga demonstrálja, hogy mennyire visszanyúlik az időben is, nem kongatjuk meg a vészharangot fölötte (a címlapon alkalmazott kérdőjelet tartjuk indokoltnak). De hálásak vagyunk minden írónak, aki nem dugja homokba a fejét, bizakodik a megszokott világi módon, hanem szembe mer nézni a válsággal, avagy előjeleivel, és anélkül, hogy pánikot keltene, bennünket is szembesülésre kötelez, miközben elvégez bizonyos analíziseket. A gazdasági kérdések nem eleve antispirituálisak; attól nagy mértékben azok, ahogy foglalkoznak velük. Olykor még Hamvas is vizsgálódásai körébe vont ilyeneket. A következő tanulmány (Horváth Róbert) eleje kitér a krízisek végső értelmére, és a válságra való túlzott fixáció okaira is. Úgy véljük, bizonyos hagyományos valóságok

nem azért tűnnek el az életünkből, mert idővel kiderítik róluk, hogy „nem igazak", hanem mert túlságosan csak az egyéni és körülményeinkkel kapcsolatos problémákra fókuszálunk. Erre a „krizeománia" még rátesz egy jó nagy lapáttal. Ezt ellensúlyozandó a második írás az angyalok realitásaival foglalkozik – ami az egész szám visszatérő témája. Andrei Pleşu nyomán olyan formában próbálja megtenni ezt, amely hű a hagyományokhoz, de tudatában van annak, hogy a mai teológia és dogmatika nem tudja eléggé megszólítani az embereket, az értelmiséget alig, a társadalmat pedig csak leegyszerűsítésekkel. A harmadik közlés (Stamler Ábel) szintén kapcsolódik Pleşu munkásságához, és az írás–értelmiség–tradicionalisták–elit gondolatmezőben mozog. Az „Ajánlók" rovat rövid recenzióján kívül még egy szövegközlést választottunk Andrei Pleşu megismertetése érdekében, mely a kolozsvári *Kellék* folyóiratban megkezdett munkát is folytatja. Beszélgetés Gabriel Liiceanu, Anca Manolescu, Horia-Roman Patapievici és Andrei Pleşu között. Eredetileg egy sorozat része, amely hét találkozás alkalmával valósult meg René Guénon *A kereszt szimbolikája* című könyve (1931) kapcsán és Pleşu kezdeményezte. Ez után René Guénon következik az angyalok témájához kapcsolódóan, egy rövid, de nyelvi lendülete mellett komplex, viszonylag kései írással. Molnár Tamás összességében eltért ugyan Guénontól, a konzervativizmus mégis közös nevező volt közöttük és nagyra tartotta Guénont, levelezésük sajnos eltűnt a Molnár-hagyatékból. Egyik nehezebben hozzáférhető magyar nyelvű írását közöljük újra.

Öt magyar költő (Gulyás Pál, Marconnay Tibor, Komjáthy Jenő, Dsida Jenő, Takáts Gyula) és két külföldi (Frithjof Schuon, Yunus Emre) néhány válogatott verse után (1, 2, 3, 16, 22. és 1, 5. számok) most Pálos Rozitától készítettünk összeállítást. Hasonlóképpen alulértékelt költő, mint az eddigiek többsége, de ismert. Megint szubjektíven válogattunk, *„azon versei kivételével, amelyekben nem-lírai, modern kifejezéseket vagy [szerintünk túlzottan] didaktikus sorokat használ"*. A következő írások a mai katolicizmus megéléseivel, problémáival, olykor kérdéseivel foglalkoznak: Borda Lajos, Jánossy Dániel, a szedevakantistaként elkönyvelt, de – mint látható – árnyaltabb Rama P. Coomaraswamy illetve Szász Péter a szerző. Szóba jön például az ökumenizmus, az egyházi „tanítóhivatal" és a „pápaság" kérdése. Nem tudunk és nem is akarunk mindenki által elfogadható válaszokat adni. Együtt olvasva, egyformán szem előtt tartva e tanulmányokat, mégis kibontakoznak követhető válaszok.

Többször hangsúlyoztuk már e helyütt, hogy a „Kulturális szemle" és az „Ajánlók" rovat írásai az elkülönítettség és rövidségük ellenére ugyanolyan fontosak lehetnek, mint bármelyik közölt tanulmány. Így van ez most is: a romantika kapcsán, Srí Rámakrisna kapcsán, Kőszegi Lajos, Ambrus Lajos, a dunai indiánok vagy Muzsnay Ákos kapcsán.